

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 181/2023-24

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej WEBBER LEGAL, s. r. o., Duchnovičovo námestie 1, Prešov, proti postupu Okresného súdu Bratislava III v konaní sp. zn. 21Csp/31/2019 takto

rozhodol:

1. Postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní sp. zn. 21Csp/31/2019 **bolo porušené** základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jej právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Okresnému súdu Bratislava III **prikazuje** v konaní sp. zn. 21Csp/31/2019 konať bez zbytočných prietáhov.
3. Sťažovateľke **priznáva** finančné zadosťučinenie **1 000 eur**, ktoré **je** Okresný súd Bratislava III **povinný** zaplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Okresný súd Bratislava III **je povinný** nahradiť sťažovateľke trovy konania **530,86 eur** a zaplatiť ich jej právnomu zástupcovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

Odôvodnenie:

I.

1. Sťažovateľka sa ústavou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 23. marca 2023 domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom súdu v civilnom spore. Žiada priznať finančné zadosťučinenie 2 000 eur.

II.

2. Sťažovateľka sa žalobou z apríla 2019 domáha proti žalovanému zaplata 3 275,13 eur ako bezdôvodného obohatenia v rámci spotrebiteľského vzťahu. Vec bola okresnému súdu postúpená v júli 2019 zo súdu, ktorý vydal platobný rozkaz, proti ktorému podal žalovaný odpor. Okresný súd v auguste 2019 doručil vyjadrenie sťažovateľky žalovanému. Prvé pojednávanie nariadil na 6. marec 2020, ktoré sa uskutočnilo a bolo odročené na 26. jún 2020 s tým, že advokát sťažovateľky bol vyzvaný na predloženie výpočtu požadovaných úrokov a poplatkov. Advokát sťažovateľky tak urobil 1. júna 2020. Pojednávanie 26. júna 2020 sa uskutočnilo a bolo odročené na 10. november 2020, pričom advokátovi žalovaného bolo uložené upresniť sťažovateľkou žiadanú, no podľa neho premlčanú čiastku. Požadovaná špecifikácia bola predložená 3. júla 2020, stanovisko sťažovateľky bolo doručené 30. júla 2020. K stanovisku sťažovateľky sa vyjadril žalovaný podaním z 9. septembra 2020, ktoré bolo zaslané na vedomie sťažovateľke. Pojednávanie 10. novembra 2020 bolo pre pandémiu odročené na neurčito.

3. Vec bola 19. novembra 2021 pridelená inej sudkyňi, ktorá úpravou z 28. marca 2022 nariadila pojednávanie na 21. september 2022, ktorý však nebol kanceláriou realizovaný. Z dôvodu odchodu tejto sudkyne na iný súd bola vec 15. júna 2022 vrátená na vybavenie pôvodnej sudkyne. Ďalšie pojednávanie bolo nariadené v januári 2023 na 25. apríl 2023, ktoré sa uskutočnilo a bolo odročené na vyhlásenie rozsudku 16. mája 2023.

III.

4. Sťažovateľka zdôrazňuje, že v jej veci nie je takmer za dobu štyroch rokov rozhodnuté a posledné pojednávanie sa konalo ešte v roku 2020. Zdôrazňuje, že nijako neprispela k predĺženiu konania. Priznanie finančného zadosťučinenia odôvodňuje tým, že vec je extrémne právne jednoduchá a okresný súd neodstránil stav jej právnej neistoty. Považuje za primerané, aby jej bolo priznaných 500 eur za každý rok trvania konania, pretože predlžovanie konania u nej prehlbuje stav právnej neistoty. Sťažovateľka žiada priznať náhradu trov konania 320,86 eur osobitne za vyslovenie porušenia jej ústavných práv a 294,14 eur za priznanie finančného zadosťučinenia.

5. Okresný súd predložil k ústavnej sťažnosti vyjadrenie sudkyne, ktorá popísala priebeh konania. Poukázala na to, že vzhľadom na vznesenú námietku premlčania a potrebu jej osobitného vyhodnotenia ku každej jednotlivej splátke sa nemôže stotožniť s tým, že ide o jednoduchú vec. Pripustila, že k určitým priedňahom došlo, no boli zapríčinené pandémiou a vysokým počtom vecí v jej súdnom oddelení. Okrem toho jej boli prerozdelené spisy po troch sudcoch, v súdnom oddelení absentovala asistentka a mala rodinné problémy.

IV.

6. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priedňahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. K odstráneniu tohto stavu dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04). Porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priedňahov sa skúma s ohľadom na okolnosti prípadu z pohľadu (i) právnej a faktickej zložitosti veci, (ii) správania účastníka a (iii) postupu súdu (I. ÚS 41/02). Prihliada sa aj na význam sporu pre sťažovateľa (II. ÚS 32/02).

7. Rozhodovanie o žalobách o vydanie bezdôvodného obohatenia zo spotrebiteľských vzťahov patrí do bežnej agendy všeobecných súdov. V konaní nemožno identifikovať osobitne zložité, skutkovo sporné otázky. Podaná námietka premlčania žalovaným je pomerne bežným spôsobom obrany v konaní, s ktorým sa súdy pravidelne zaoberajú, a preto nespôsobila osobitnú náročnosť veci. V správaní sťažovateľky neboli zistené žiadne skutočnosti, ktoré by vplývali na dĺžku konania. Význam sporu pre sťažovateľku vyplýva z faktu, že sa ako bezdôvodného obohatenia domáha vydania peňazí v nemalej výške, ktoré žalovanému zaplatila v spotrebiteľskom vzťahu. Sťažovateľka má preto záujem na urýchlennom nastolení právnej istoty o jej majetkových pomeroch.

8. Vec bola okresnému súdu predložená v júli 2019. V priebehu tohto roka a roka 2020 okresný súd postupoval relatívne priebežne, keď prvé pojednávanie nariadil na marec 2020 a druhé na jún 2020. Pojednávanie v novembri 2020 však bolo zrušené pre pandémiu. Následne okresný súd nekonal až do marca 2022, keď bolo nariadené pojednávanie na september 2020, ktoré sa však pre administratívnu chybu súdu neuskutočnilo. Pojednávanie sa konalo až 25. apríla 2023 takmer po troch rokoch od posledného pojednávania v júni 2020. Rozhodujúci vplyv na dĺžku a priebeh konania tak mal postup okresného súdu, ktorý v rokoch 2021 a 2022 vo veci vôbec nekonal. To viedlo k tomu, že jednoduchý spor bol súdom rozhodnutý po štyroch rokoch od podania žaloby. Neobstojí argumentácia súdu, že konanie ovplyvnila pandémia, keďže konanie začalo ešte pred pandémiou a aj v jej priebehu prevládali obdobia, keď súd mohol nariadiť pojednávania. Navyše, aj v priebehu roka 2022, keď došlo k výraznému utlmeniu pandémie, bol súd vo veci naďalej nečinný.

9. Procesný postup okresného súdu nesmeroval k odstráneniu stavu právnej neistoty sťažovateľky, keďže svojou dva roky trvajúcou nečinnosťou spôsobil zbytočné prieťahy. Preto bolo podľa čl. 127 ods. 2 prvej vety ústavy ústavnej sťažnosti sťažovateľky vyhovené a vyslovené, že postupom okresného súdu bolo porušené základné právo sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Vzhľadom na to, že v spore sťažovateľky nie je právoplatne rozhodnuté, bolo okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 druhej vety ústavy prikázané, aby vo veci konal bez zbytočných prieťahov.

10. Čo sa týka skutočností tvrdených súdom o jeho nadmernej zaťažnosti a personálnom poddimenzovaní, treba uviesť, že systémové zlyhania ako personálne problémy alebo množstvo prejednávanych vecí pri správe súdnictva nemôžu byť dôvodom zmarenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a nezbavujú Slovenskú republiku zodpovednosti za prieťahy (II. ÚS 481/2017). Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a ústavnej sťažnosti nie je pomenovanie príčin prieťahov v konaní alebo dospieť k záveru, či príčiny majú objektívny alebo subjektívny charakter. Dôležité je rozhodnúť o tom, či k týmto prieťahom v konaní došlo, a odstrániť právny stav neistoty sťažovateľa.

11. Cieľom finančného zadost'učinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušenia základného práva (IV. ÚS 210/04). Tak je to aj v tomto prípade, v ktorom rozhodujúcim faktorom pri zistení porušenia základných práv sťažovateľky bola výrazná nečinnosť okresného súdu. S prihliadnutím na doterajšiu celkovú dĺžku konania, správanie sťažovateľky, význam sporu pre sťažovateľku

a postup súdu bolo sťažovateľke podľa čl. 127 ods. 3 ústavy priznané finančné zadost'učinenie 1 000 eur s tým, že vo zvyšnej časti jej uplatneného nároku nebolo vyhovené.

V.

12. Zistené porušenie základných práv sťažovateľky odôvodňuje to, aby jej okresný súd podľa § 73 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov úplne nahradil trovy konania, ktoré jej vznikli zastúpením advokátom. Výška náhrady 530,86 eur bola určená podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby vo veci zastupovania pred ústavným súdom je jedna šestina výpočtového základu, ktorým je priemerná mzda za predchádzajúci polrok (§ 1 ods. 3 v spojení s § 11 ods. 3 vyhlášky). Sťažovateľka má preto nárok na náhradu za dva úkony právnej služby v roku 2023 (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie sťažnosti 2 x 208,67 eur), čo je spolu s náhradou podľa § 16 ods. 3 vyhlášky (2 x 12,52) 442,38 eur, pričom táto čiastka sa podľa § 18 ods. 3 vyhlášky vzhľadom na to, že advokát sťažovateľky je platiteľom dane z pridanej hodnoty, zvyšuje o túto daň 88,48 eur.

13. Zistené porušenie práv sťažovateľky, ako aj priznané finančné zadost'učinenie sú vo svojej podstate predmetom sporu, ktorý nemožno vyjadriť či oceniť peniazmi. Žalovaná suma v napadnutom konaní nie je predmetom konania ústavného súdu, ktorý rozhoduje o porušení základných práv sťažovateľky, a preto nemôže byť základom pre určenie tarifnej odmeny.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. mája 2023

Robert Šorl
predseda senátu